

A PTE KPVK Illyés Gyula Pedagógusképző Intézet
Gyógypedagógiai BA szak gyakorlati képzési programja

Logopédiai gyakorlat II.

Kurzus kód: 20GY63

Nappali és levelező tagozat

érvényes: 2024. március 1. napjától

A logopédiai ellátás a tipikustól eltérő nyelv-, és beszédfejlődés, a beszédhibák, a nyelvi- és kommunikációs zavarok, valamint a nyelés zavarainak területét érinti, illetve törekszik az ezekből származó negatív következmények megelőzésére. Az ellátás egyéni, illetve csoportfoglalkozások keretében zajlik.

Terepgyakorlat célja

A gyakorlat elsődleges célja **aktív szakmai tapasztalatszerzés**. További célja, hogy megismertesse a logopédiai terápia formai kereteit. A hallgatók **közvetlen terápiás munkát végezve** szereznek tapasztalatot a logopédiai tevékenységről.

További cél, hogy a hallgatók olyan tudást sajátítsanak el a szakmai gyakorlat során, amelynek birtokában később önállóan tudják tervezni, szervezni és elemezni a klienskörükbe tartozó gyermekek, fiatalok ellátását, és **képesek legyenek folyamatosan fejlődő szakmai reflexióra és önreflexióra**.

Terepgyakorlat tartalma:

A Logopédiai gyakorlat II. tapasztalatot nyújt a beszéd- és nyelvfejlesztő eljárásokról, a különböző logopédiai tevékenységi területekhez rendelt eszköztákról, például a szókincsfejlesztésben, a nyelvtan kiépítésében, az artikulációs és fonológiai zavarok kezelésében, a beszédmegértés fejlesztésében, a diszlexiaprevencióban és -reedukációban stb. alkalmazott szakanyagokról és gyakorlóanyagokról.

A gyakorlaton folytatott tevékenységek:

- Foglalkozás tervezése és vezetése a kórképnek, a kliens életkorának és személyiségének megfelelő terápiás eljárás alkalmazásával.
- A logopédiai terápiás elvek érvényesítése, a logopédiai módszer- és eszközrendszer alkalmazása a gyakorlatvezető irányítása mellett.
- A logopédiai tevékenységhez tartozó adminisztráció gyakorlása.
- Aktív részvétel az esetleges logopédiai szűrésen, tanácsadáson, szülői konzultáción.
- Aktív kapcsolattartás a terápia sikerességét befolyásoló személyekkel: szülőkkel és közeli hozzátartozókkal, pedagógusokkal, gyógypedagógusokkal, szakorvosokkal, pszichológusokkal.

Terepgyakorlat feladata

- A hallgatók meghatározott óraszámban végzett foglalkozásvezetés (lásd alább) keretében közvetlen feladatot végeznek, valamint a szakmai gyakorlat vezetőjével megbeszélést tartanak.

A hallgatók közvetlen feladatai:

- Tapasztalatot szereznek a különböző életkorú gyermekek megsegítését végző logopédiai ellátórendszer működéséről, a logopédiai csoportok kialakítását meghatározó szempontokról és a csoportalakítás gyakorlati megvalósításáról (szűrés, vizsgálat, csoportszervezés).
- Közvetlen gyakorlatot szereznek a megismert kórképek (artikulációs és fonológiai zavarok, beszédfolyamatossági zavarok, orrhangzós beszéd, nyelvi késés, nyelvi zavar, írott nyelvi zavarok, számolási zavarok) logopédiai terápiájában a következő módon:
 - o gyakorolják a terápiás folyamat megtervezését,
 - o bekapcsolódnak a fogadó intézményben érvényes szervezeti formában ellátott kliensek logopédiai státuszának megfelelő terápiás folyamatba és az éppen aktuális logopédiai feladatokba,
 - o megismerik az alkalmazott terápiás eljárás keretében megtervezett feladatok megvalósulásának menetét.
- Önállóan vezetik a logopédiai dokumentációt (óravázlat, előjegyzési napló, haladási napló).
- Tapasztalatot szereznek a teammunka keretében megvalósuló szakmai együttműködésről, kompetenciakörökről és -határokról.
- Aktívan részt vesznek a terápiás ellátáshoz szükséges eszközök elkészítésében.
- Tevékenyen részt vesznek a szakember és a szülő kapcsolattartását megvalósító helyzetekben, például szülői értekezleten, fogadóórán, tanácsadáson.
- Részt vesznek esetszegbeszélésen, szupervízióan.
- Meghatározott szempontok alapján (lásd alább) elvégzik egy gyermek vagy egy gyermekcsoport **megfigyelését**, majd a megfigyelt gyermek vagy csoport vizsgálati anyaga és a ráépülő terápiás terv alapján elemző bemutatást készítenek.
- A gyakorlatról **gyakorlati naplót vezetnek**. A gyakorlati naplót a gyakorlatvezető ellenőrzés után ellátja a kézjegyével.

A gyakorlatvezetővel folytatott megbeszélés feladatai:

- A terápián résztvevő gyermekek anamnézisének megismerése, elemzése, a terápiás tervek értékelése.
- A gyakorlat közvetlen feladataihoz kapcsolódó további kérdések megbeszélése.
- A hallgató gyakorlati tevékenységének értékelése.

A gyakorlati napló formai követelményei:

A gyakorlati napló szövegét Times New Roman betűtípussal, 12-es betűmérettel, 1,5-es sorközzel és sorkizárt igazítással kell elkészíteni. A margók mérete 2,5 cm.

A gyakorlati napló tartalmi követelményei:

1. **A közvetlen feladatokból szerzett tapasztalatok** értékelő leírása (foglalkozás- és csoportszervezés, tervezés, dokumentáció vezetése, teammunka, szülői kapcsolattartás, esetmegbeszélés, szupervízió)
2. **A saját vezetésű terápiás foglalkozások** elemző leírása a következő szempontok alapján:
 - Foglalkozás típusa
 - Foglalkozás anyaga
 - Foglalkozás célja, feladatai
 - Foglalkozás felépítése, a beszédkórképnek megfelelő módszertani lépések
 - Foglalkozáson alkalmazott terápiás módszerek formai és tartalmi elemei (tanulói munkaformák, módszerek, instrukciók, eszközök, nyelvi anyag)
 - Kitűzött célok, feladatok és tartalmak megvalósulása
3. **Egy logopédiai ellátásban részesülő kliens (gyermek vagy ifjú) megfigyelése** a következő szempontok alapján:
 - A logopédiai terápiában részesülő kliens diagnózisa a vizsgálati anyagok és a gyakorlatvezetőtől kapott információk alapján
 - A kliens magatartása, személyisége
 - A kliens kommunikációs sajátosságai
 - Verbális és nonverbális kommunikációjának jellemzői játék közben, terápiás helyzetben, csoporthelyzetben
 - Beszédjellemzői (légzés, hangadás, artikuláció, beszédtempó, hangsúly, hanglejtés)
 - Írott és beszélt nyelvhasználatának jellemzői (fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai)
 - A kliens mozgásjellemzői: nagymozgások, finommozgások, beszédszervi mozgások
 - A kliens játéka
 - A kliens muzikalitása, ritmusérzéke

A gyakorlat rendje, szervezése

A gyakorlat terjedelme:

- nappali képzésben: **40 óra**
- levelező képzésben: **20 óra**

A gyakorlat során a hallgató:

- nappali képzésben 35 foglalkozás keretében a fentiekben megnevezett feladatokat végzi, és 5 órában a gyakorlatvezetővel megbeszélést tart
- levelezős képzésben 17 foglalkozás keretében a fentiekben megnevezett feladatokat végzi, és 3 órában a gyakorlatvezetővel megbeszélést tart

Terephelyszínrre és gyakorlatvezetőre vonatkozó elvárások

Terephelyszín:

A gyakorlóhelyek lehetnek köznevelési intézmények, gyógypedagógiai (logopédiai) feladatokat ellátó szakmai helyszínek:

- Korai fejlesztő központ
- Bölcsőde, óvoda, iskola, középiskola
- Pedagógiai szakszolgálat
- EGYMI
- Tankerületek utazó gyógypedagógiai hálózata
- Alapítványi, egyesületi és más fenntartású, gyógypedagógiai (logopédiai) tevékenységet folytató szakmai helyszínek

Gyakorlatvezető rendelkezzen:

- **5 év** szakmai gyakorlattal
- **pedagógus szakvizsgával** vagy gyakorlatvezető mentor képzettséggel

A gyakorlat teljesítésének feltételei, ellenőrzés, értékelés

Hallgatóval szemben támasztott követelmények:

- A hallgató csak abban az esetben kezdheti meg a gyakorlatot, ha a logopédiai kórképeket megismertető kurzusokat teljesítette.
- A gyakorlat ideje alatt a fogadó intézmény házirendjének betartása kötelező.
- A gyakorlaton — a tanításra hangolódás érdekében — a foglalkozások kezdete előtt, a gyakorlatvezető által megjelölt időben kell megjelenni. Ettől való eltérés esetén a gyakorlatvezetőnek joga van a gyakorlatot felfüggeszteni.
- Az esetleges hiányzásokat a hallgatónak pótolnia kell, az igazolatlan és pótolatlan hiányzás félévvesztéssel jár (elégtelen érdemjegy). A pótlás módját és időpontját a gyakorlatvezető határozza meg, és értesítést küld róla a gyakorlati képzést koordináló tanszéki oktatónak. A gyakorlatvezető a gyakorlati naplóba történő bejegyzéssel és a gyakorlati jegyzőkönyv aláírásával igazolja a pótlást.
- A hallgató köteles bemutatni vagy emailben elküldeni a tartalmi és a formai követelményeknek megfelelően elkészített gyakorlati naplót a gyakorlatvezetőnek a gyakorlatvezető által kijelölt időpontban.
- A terepgyakorlatot követően, legkésőbb a félév szorgalmi időszakát záró héten a hallgató köteles eljuttatni a gyakorlati naplót **elektronikus formában** a gyakorlatot koordináló tanszéki oktatónak. A hallgató a gyakorlatvezető által aláírt napló bemutatásával igazolja a gyakorlat teljesítését. Ennek hiányában a gyakorlat nem minősíthető és nem fogadható el.

A gyakorlat értékelése:

- A terepgyakorlat ötfokozatú gyakorlati jeggyel zárul. A gyakorlati jegyet a gyakorlatot koordináló tanszéki oktató a gyakorlatvezető szöveges értékelése és érdemjegye, valamint a hallgató írásbeli munkái alapján alakítja ki.

Gyakorlatvezető feladatai:

- A gyakorlatvezető legalább 5 éves szakmai tapasztalattal és pedagógus szakvizsgával vagy gyakorlatvezető mentor képzettséggel rendelkező logopédus, a munkahelyének elismert képviselője.
- Megismerteti a hallgatóval a különböző életkorú nyelvi és kommunikációs zavarokkal élők ellátásának logopédiai rendszerét, elősegíti – a megismert kórképekben – a kliensek státuszából adódó logopédiai feladatok (terápiás terv, folyamatdiagnózis) megértését.
- A hallgató hiányzása esetén meghatározza a pótlás módját és idejét, majd a pótlás megvalósulását aláírásával igazolja.
- Megtekinti és értékeli a hallgató által elkészített, formai és tartalmi követelményeknek megfelelő és a megadott határidő lejárta előtt bemutatott gyakorlati naplót. Ha szükséges, a gyakorlatvezető módosításokat javasol a naplóban.
- A gyakorlat zárásakor a gyakorlati napló aláírásával igazolja a gyakorlat teljesítését.
- A gyakorlati napló fent megadott szempontok (*A gyakorlati napló tartalmi követelményei*) szerinti értékelése és a hallgató gyakorlati tevékenysége alapján javaslatot tesz az érdemjegyre. A hallgatói munka minősítését a **SZAKTERÜLETI FÉLÉVES GYAKORLAT ÉRTÉKELŐLAPJA II.** dokumentumban rögzíti.

Szekszárd, 2024. február 26.

Dr. habil Boronkai Dóra
intézetigazgató

Záradék:

A gyakorlati képzési útmutatót a KPVK Kari Tanácsa a 2024. február 26-i ülésén a KT 16/2024. (02.26.) számú határozatával fogadta el.

SZAKTERÜLETI FÉLÉVES GYAKORLAT ÉRTÉKELŐLAPJA II.

Hallgató neve: _____

Szakirány: _____

Fogadóintézmény: _____

Értékelési szempontok	Adható pontszámok
<i>Kommunikáció, szakmai együttműködés és pályaidentitás</i>	
1. Képes saját szakmai szerepvállalását kritikusan és tudatosan értelmezni. Reflexiója szakmai, érvelő jellegű, elméleti és gyakorlati tudását összekapcsolja tapasztalataival.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
2. Eredményes kommunikációra képes gyermekekkel, tanulókkal, családokkal.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
3. Szakmai szituációkban szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációt folytat.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
<i>Szaktárgyi és szakmódszertani tudás alkalmazása</i>	
4. Szaktárgyi ismereteit, az intervenciós tevékenység elvégzéséhez szükséges információforrásokat és eszközöket az aktuális célokhoz és a foglalkozási/ tanítási szituációknak megfelelően alkalmazza.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
<i>Részvétel a gyógypedagógiai folyamatban</i>	
5. Képes terápiás tervezésre és logopédiai dokumentáció vezetésére, a szakmódszertani ismereteknek megfelelően csatlakozik a teammunkába, szupervízióba, szülőkkel folytatott tevékenységekbe.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
<i>Önálló szakmai tevékenység</i>	
6. Képes releváns tanulásszervezési eljárások és módszerek tudatos kiválasztására és változatos alkalmazására, valamint a foglalkozási cél megvalósulásának és a foglalkozás eredményességének szakmai megítélésére és értelmezésére.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
7. Képes az egyéni bánásmód és a differenciálás érvényesítésére, valamint az esetleges nevelési helyzetek megoldására.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
<i>A beadandó pedagógiai dokumentumok elkészítése</i>	
8. Képes megfelelő szakmai színvonalú esetismertetésre és értékelésre.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
9. A saját maga által vezetett foglalkozásokat szakmódszertani tudása alapján megfelelően értékeli.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
10. Képes a közvetlen feladatokból származó szakmai tartalmak megfelelő színvonalú megjelenítésére és szakmai értékelésére.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

